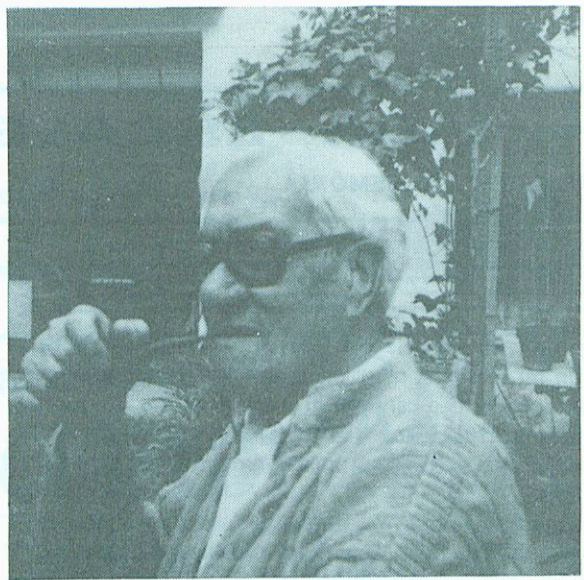

CONVERSA AMB...

... En Rafel RAMIS i BALLESTA, fill de l'Escala, després d'una bona colla d'anys d'estar-ne fora va tornar per establir-se-hi definitivament. Tots els coneixereu, entre altres coses, per les llargues passejades que fa en companyia de la seva muller. La seva casa es molt peculiar. És la casa d'un pintor, és tota plena de vida i això es reflecteix tant en els seus quadres com en els animals que viuen amb ells.

L'Escalenc.— Quan vau començar a interessar-vos per la pintura?

Rafel Ramis.— Des de petit, als 10 o 11 anys, ja ratllava les llibretes de la botiga que teniem a casa per apuntar els deutes. En aquells temps, totes les botigues tenien llibreta de deutes, ja que molta gent anava a fiar. Així vaig començar a fer els primers ninots. Però, vaja, no, de fet, seriosament, vaig començar als vint anys, quan vaig anar a estar-me a Barcelona, allí vaig viure una mica el món de l'art; vaig conèixer amics artistes. Amb ells feiem grupets i sortíem els diumenges, això a part de la feina que jo tenia a Barcelona.

L'Esc.— A quines escoles vàreu anar?

R. R.— Vaig entrar a l'Institut del Teatre de Barcelona, quan el director era En Diaz-Plaja, i allà en vaig aprendre. El que més em va interessar de l'Institut del Teatre va ser el que ensenyessin perspectiva, el que és la perspectiva, és a dir dibuixar de la forma tal com es veuen les coses, no tal com són. Allí vaig començar. Després vaig anar a "Llotja", —a on actualment hi ha la Borsa—, que havien habilitat els dalts per fer-hi classe de dibuix i pintura, com una escola de Belles Arts, i en deiem anar a "Llotja", que era assistir a les classes que us dic. Llavors hi havia de professor el Sr. Labarta, que ja és mort, el qual ens ensenyava composició decorativa i teoria del color, que és molt important. A la mateixa Llotja assistia a classe d'anatomia artística, la donava el professor Montjo, que era molt bon escultor. L'anatomia és molt important per dibuixar o pintar figures. Després em vaig fer soci del "Círculo Artístico", que, en aquella època, era a on ara hi ha "El Corte Inglés". El "Círculo Artístico" tenia unes classes de nu, dibuix i pintura al natural, tots els socis que volien hi podien anar. No hi havia professor ni res, se suposava que els que hi anaven ja estaven ben preparats. Allà hi vaig dibuixar molt. Teníem classes de les 7 a les 9 del vespre, i al matí de 12 a 1, aquesta última, amb llum natural, era per pintar, era molt interessant. Hi vaig anar una temporada, després ja m'ho vaig fer tot sol. Anava de bon matí a pintar pels carrers de Barcelona i rodalies. Feia dibuixos i aquarel·les, molt ràpid ja que a les nou del matí havia d'entrar a treballar. Els diumenges ens trobavem uns quants amics i anàvem a les afores de Barcelona, al Papiol, a Montornés, a Parets del Vallès... pobles que,

aleshores, eren una delícia, no com ara que són esgarrifosos. Montornés era un poblet format per masos escampats i horts... ara tot són grans edificis.

A Barcelona, vaig començar a fer alguna exposició. Llavors m'en vaig venir a l'Escala, on hi vivia amb la meua mare, deuria ser cap a l'any 1942. Es pot dir que vivia entre l'Escala i Barcelona, on hi tenia un talleret i hi feia viatges. També em vaig muntar un taller aquí a l'Escala, feia exposicions i pintava, fins que a l'any 1949 em vaig embarcar i m'en vaig anar a Amèrica, a Buenos Aires. En aquella època la gent no viatjava en avió com ara, anaven en vaixell, vaig passar 22 dies entre Barcelona i Buenos Aires.

L'Esc.— Com va ser que anessiu a Buenos Aires?

R.R.— Hi tenia família i em van preparar l'arribada, perquè en aquests països si no hi ha algú que t'avalí, no hi pots entrar sense feina i sense res.

Més tard vaig anar nou anys al Perú.

L'Esc.— Per què us interessava estar a Sud-Amèrica?

R.R.— Mireu, eren països fàcils, anava molt bé. També m'hagués anat bé París, però no sabia el francès. Anar-hi em va anar molt bé, era una forma de sortir del nostre país, que passava una època desastrosa. Espanya, en aquells temps era un desastre, no hi havia res, tot era prohibit... A Buenos Aires, un dia, vaig trobar a un amic de Barcelona, amb qui havia treballat, que se'n anava al Perú. Li vaig dir que m'escrigués i em digués com era el Perú, ja que aquest país m'interessava, tenia ganes d'anar-hi. I al cap de mig any hi vaig anar. Vaig fer el viatge en tren, de Buenos Aires a Lima, atravesant tot el continent. Vaig atravesar Bolívia, el Llac Titicaca... és molt bonic, em vaig divertir molt, i la varietat de paisatges va fer que aquest viatge fos inolvidable. El Perú era un país molt interessant i original, parlaven el castellà molt correctament, més que a l'Argentina. Al cap d'un temps vaig trobar una botigueta que es traspassava, la vaig llogar i hi vaig obrir una sala d'exposicions.

L'Esc.— Vivieu de la pintura?

R.R.— Sí, sempre he viscut d'això. Estic molt agraït a la meua pintura, del que

em vaig poder treure i pels viatges que em va permetre fer. Des del Perú vaig visitar Trujillo, la ciutat de les grans reixes, Cusco i el Matxu Pitxu... Encara tinc algunes pintures d'aquella època, de l'altiplano on hi vaig passar una temporada.

L'Esc.— Després del Perú, on vau anar?

R.R.— Per assumptes de família em va convertir tornar. Ho vaig fer, aquest cop en avió, fent escales a Florida, Nova York i París, que em varen agradar molt. Era l'any 1958. Vaig quedar-me tres mesos a l'Escala. Recordo que el dia de l'arribada vaig anar al café de Can Panxo; allí hi havia una volta una mica esquerdada i perquè la gent no hi passés hi posaven cadires; jo, vaig pensar: "Va, no passarà res", i en asseure'm en una d'aquelles cadires, la volta va baixar de sobte, quedant jo aïllat entre la paret i l'esbornac de la volta.

Passats els tres mesos vaig tornar al Perú a reprendre la tasca un altre cop. Fins que a l'any 1961, vaig tornar definitivament a l'Escala, ja que la meua mare em necessitava. Al cap d'un temps, en una caseta que teníem al carrer de Gràcia, prop de casa, vaig muntar-hi un atelier, una exposició de pintura.

L'Esc.— Per què us vau quedar a l'Escala i no a Barcelona, per exemple?

R.R.— A l'Escala hi tenia la meua mare, i m'agrada; Barcelona no m'hi cridava res, només hi vaig anar per aprendre. Les ciutats grans no m'interessaven. El que volia era estar en contacte amb la natura.

